

24.09.2024

Data wydarzenia: 24.10.2024 - 25.10.2024

Dobro, zło i mit trzeciej drogi w literaturze, kulturze i historii

Typ wydarzenia: Konferencja

Miejscowość: Wrocław

Organizatorzy: Uniwersytet Wrocławski

W dniach 24-25 października 2024 r. w Instytucie Filologii Polskiej we Wrocławiu odbędzie się ogólnopolska interdyscyplinarna konferencja aksjologiczna „Dobro, zło i mit trzeciej drogi w literaturze, kulturze i historii”. Zaproszenie skierowane jest do literaturoznawców, filozofów, teologów, kulturoznawców oraz historyków, którzy zajmują się badaniem z różnych perspektyw złożonych relacji między dobrem a złem.

Rozważanie wartości w literaturze czy też wartości literatury praktycznie niemożliwe jest wyłącznie w perspektywie zamkniętego na inne nauki literaturoznawstwa. Trudno zastanawiać się nad tym, co jest dobre, co zaś złe, bez odniesienia się do definicji tych pojęć, a owe formułuje przecież filozofia wraz z teologią. Właściwą zaś ocenę faktów poznajemy najczęściej z pewnego dystansu czasowego. Ważny jest więc także prototyp realny świata fikcyjnego, ale szczególnie ten opracowany przez historyka. Dopiero na tle biegu dziejów, w nurcie upływającego czasu, odślania się znaczenie wyborów dokonanych przez postacie literackie czy historyczne. Dopiero w takim kontekście widać piętno odcisnięte przez dane dzieło na świadomości danego narodu. Pojęcie to jest niezbędne, bo każda literatura musi być pisana w jakimś języku i dla władających konkretnym językiem jest pierwotnie przeznaczona.

Za Stefanem Sawickim powtarzamy trzy sfery aksjologicznych dociekań w literaturoznawstwie: „Problematyka aksjologiczna w badaniach literackich wyznacza trzy główne kręgi zainteresowań. Można opisywać i interpretować wartości w różny sposób ujawniany w literaturze, poznawać wartość literatury oraz badać literaturę jako wartość «dla»”. Swoistym wstępem do trudnych nierzadko analiz aksjologicznych jest literatura ludowa, również poziom literatury popularnej tłumaczonej także na języki różnych sztuk wielotworzywowych, których składnik stanowi dzieło literackie. To właśnie w baśni, bajce, micie czy też pieśni ludowej, a także na przykład w filmowym westernie, dobro i zło są określone pewnie i jednoznacznie. Pierwsze z nich zawsze wiąże się z protagonistą, drugie zaś z antagonistą. Zapraszamy więc na naszą konferencję również teoretyków kultury,

znawców literatury popularnej oraz filmoznawców i teatrologów. Oczywista jest też perspektywa językoznawcza – język stanowi przecież fundament całej kultury, wartości zaś są w nim obecne od jego narodzin, są dla niego, można powiedzieć, immanentne.

Trzeba nadmienić, iż dobro jest nie tylko podstawową wartością, ale przede wszystkim bytem ujmowanym ontologicznie. Jeśli dobro łączy się z prawdą, zyskuje rangę bytu obiektywnego. Jest już nie dobrem, ale Dobrem wiążącym się z Prawdą. To dzięki Dobru możliwe jest rozpoznanie dobra, a także zła łączącego się z kłamstwem, oszustwem i zdradą. Relacje między dobrem a prawdą myśliciele ujmowali i ujmują na różne sposoby. Boecjusz z Dacji powiedział, że „najwyższym dobrem, jakie jest człowiekowi dostępne, jest poznanie prawdy, sprawianie dobra i upodobanie w obojgu”.

Osobnym problemem, który jawi się w polu tematycznym naszej konferencji, jest kwestia istnienia obszaru poza dobrem i złem. O randze owej problematyki świadczy przypadek Poncjusza Piłata. Droga wybrana przez namiestnika rzymskiego okazała się złudzeniem, ale czy każda strategia niezaangażowania musi łączyć się z klęską i dramatem? Ów obszar między dobrem a złem, „Ablem i Kainem”, ukazywany był i jest w wielu wytworach sztuki. Wszak prototyp światów przedstawionych stanowi zawsze w stopniu większym lub mniejszym realna rzeczywistość. Ani Piłat, ani Aleksander Wielopolski nie znaleźli trzeciej drogi. Czy przeszkodził im ich konformizm bądź oportunizm, czy też nieumiejętność rozpoznania dobra i zła? Niech rozstrzygną to historycy, teologowie i literaturoznawcy, teoretycy kultury i filmoznawcy oraz filozofowie. Zapraszamy do prezentacji dokonań badawczych dotyczących wszystkich zasygnalizowanych powyżej obszarów poznawczych dociekań.

Jednocześnie zaznaczamy, że przyjmujemy wyłącznie propozycje referatów, których autorzy zechcą wygłosić je we Wrocławiu. Pragniemy przeciwstawić się modzie na dehumanizację życia naukowego. Nie przewidujemy więc wystąpień w formie zdalnej. Dopuszczamy jedynie odczytanie tekstu przez innego badacza (w przypadku sytuacji losowej).

Korespondencję w sprawie udziału w konferencji prosimy kierować na adres: konferencja.aksjologiczna@gmail.com

lub tradycyjnym listem na adres:

mgr Krzysztof Garczarek

Instytut Filologii Polskiej

pl. Nankiera 15b

50-140 Wrocław

Język konferencji: język polski

Konferencja odbędzie się w siedzibie Instytutu Filologii Polskiej na Uniwersytecie Wrocławskim (pl. Nankiera 15b) w dniach 24–25 października 2024 r. (wyłącznie w formie stacjonarnej).

Przewidziana jest publikacja pokonferencyjna.

Opłata konferencyjna (catering w przerwach, dwa obiady, uroczysty bankiet, materiały konferencyjne) wynosi 590 zł. Prosimy o wpłaty na konto: 68 1090 2503 0000 0001 1131 0115

Odbiorca:
Uniwersytet Wrocławski
Pl. Uniwersytecki 1
50-137 Wrocław
Polska

W tytule wpłaty prosimy wpisać numer konferencji (7003/0195/24) oraz swoje imię i nazwisko.

KIEROWNIK KONFERENCJI:

mgr Krzysztof Garczarek

OPIEKUN NAUKOWY:

dr hab. Mirosław Olędzki

SEKRETARZ KONFERENCJI:

mgr Hanna Miera

RADA NAUKOWA KONFERENCJI:

prof. dr hab. Arkadiusz Bagłażewski (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie)

dr hab. Marzenna Cyzman-Eid (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu)

ks. prof. dr hab. Bogdan Ferdek (Papieski Wydział Teologiczny we Wrocławiu)

prof. dr hab. Jolanta Ługowska (Uniwersytet Wrocławski)

dr hab. prof. UW r Leon Miodoński (Uniwersytet Wrocławski)

prof. dr hab. Jacek Sokolski (Uniwersytet Wrocławski)

prof. dr hab. Marzena Woźniak-Łabieniec (Uniwersytet Łódzki)

Adres: Instytut Filologii Polskiej, pl. Nankiera 15b, 50-140 Wrocław

Data zgłaszania prelegentów: 20.09.2024

Opłata: 590 zł

Do pobrania:

- [Dobro_zło_i_mit_trzeciej_drogi-2.pdf](#)

Linki:

- <https://fb.me/e/5Bm85nNG9>

Słowa kluczowe: aksjologia, zło, dobro